

Rendez-Vous

nr. 2 - lente 2022

Informatieblad van de
Belgische delegatie van de Montfortanen

Verantwoordelijke uitgever:

Jos Van den Bergh

Rendez-Vous, lente 2022
Jaargang 57 - nr. 391

INHOUD

Pasen 2022 voorbij.....	1
De twee Broeders	3
Broeder Albert, Albert, den broeder.....	4
Afscheid nemen van Broeder Jean.....	7
Afscheid van Math Thijssen.....	15
Montfortanen in België vandaag.....	18
Onze overledenen	29

Pasen 2022 voorbij

Nog steeds zijn het rare tijden. Reeds verschillende malen hebben we proberen een aanzet te geven aan deze nieuwe Rendez-vous, om datgene wat er geschreven en doorgegeven moet worden niet te lang in het mandje te laten liggen. Maar altijd kwam er iets tussen. We hebben ons wel wat laten gaan op het ritme van deze moeilijke coronatijden, en dat ritme ligt al een tijd helemaal anders dan ons gewone doen, niet “normaal” dus. Misschien kunnen tijdschriften, kranten en nieuwsberichten ons wel zover krijgen dat we meegaan in de zoektocht naar de nieuwe ‘normaliteit’ waar velen hun zegje over willen hebben. Maar dat zou dan hopelijk ook betekenen dat we terug voeling kunnen krijgen met onze vroegere slagvaardigheid en ondernemingszin, met ons enthousiasme als toemaat, al zijn we ondertussen allemaal twee jaar ouder geworden, met corona nog altijd als mogelijke bezoeker.

Bestaat het nieuwe ‘normaal’ en wat houdt dit dan in? Het houdt voor ons zeker in dat we onze innerlijke motor op verandering moeten zetten, en zoveel mogelijk alle behoud kritisch benaderen, hoe menselijk het ook is om jaar na jaar meer rekening te houden met de behoeften aan het behoud van wat we gewoon geworden zijn.

We hebben meegemaakt hoe lastig veranderen is in de verhuis van Leuven naar Kessel-Lo die we met veel moeite zijn aangegaan, nu bijna een jaar geleden.

Veranderen blijft onaantrekkelijk, maar blijft wel steeds de uitdaging. Dat is toch ook een heel concreet aspect van wat Pasen wil zeggen: opstanding, voorbij gaan aan wat dood leek, openstaan voor een ander leven dan we gewoon zijn, de hoop induiken dat wat Jezus ons bracht in de concrete realiteit van samenleven toch nog meer gestalte kan krijgen, en zou moeten krijgen. De oproep tot engagement hiervoor is Pasen.

En het zou kunnen dat we daar in theorie mee eens zijn. Maar de puur menselijke consequenties ervan voor elke dag zijn lastig. Je zou kunnen zeggen: ondoenbaar. We gaan in deze Rendez-Vous wat verder in op deze oproep tot verandering.

Maar eerst willen we terugkomen op wat geweest is: de twee broeders Albert en Jean die ons ontvallen zijn, waardoor in de school in Rotselaar nu geen enkele montfortaan meer rondloopt, tenzij iemand even gaat kijken of het kerkhof in het park nog in orde is.

En in Winterslag hebben we Math Thijssen ook uitgeleide gedaan om begraven te worden in zijn geboortestreek, op het montfortaanse kerkhof in Schimmert (NL). Veel leesgenot, en reacties op wat geschreven staat zijn altijd mogelijk. Suggesties ook.

Jos Van den Bergh, overste

De twee Broeders

“De twee Broeders”, het zou de titel van een boek kunnen zijn. En het zou rijkelijk gevuld zijn met ‘heroïsche’ verhalen over het wel en wee op het Montfortcollege: ‘heroïsch’ want het wordt door de schrijver verteld, versta hier en daar opgesmukt, ‘wel en wee’ want het leven van de twee Broeders op het Montfortcollege, tot enkele jaren terug gedirigeerd door paters, was enerzijds niet altijd rozengeur en maneschijn; anderzijds zouden er talrijke hartverwarmende passages kunnen zijn vol voorvallen op het internaat en in de keuken...

U raadt het al, de twee Broeders zijn Broeder Albert – Wim/Willem Nederend en Broeder Jean Bovens, Broeders Montfortaan maar ergens ook een beetje ‘echte’ broeders, broers.. Want zoals dat gaat onder broers: je hebt elkaar niet gekozen, je ‘overkomt’ elkaar. Je verschilt van elkaar wat soms kleine ergernissen en conflicten met zich meebrengt, maar toch blijft er die band die veel overstijgt, alleen al dezelfde keuzes maken in het leven verenigt...

Beide Broeders stierven in volle coronatijd: Broeder Albert op 3 juni 2020, Broeder Jean net geen jaar later, op 27 mei 2021. De afscheidsvieringen waren sober, met een beperkt publiek. Maar de vele condoleances en reacties toonden ons hoe graag de Broeders gezien werden in het Montfortcollege en ver daarbuiten, voor hoeveel mensen ze iets of zelfs veel betekenden, hoe vaak en hoe hard de Broeders zich ingezet hebben voor

anderen, meestal zonder poespas of ruchtbaarheid, nederige Montfortanen.

Het leek ons dan ook niet meer dan normaal dat op de herdenkingsviering in november er extra aandacht zou besteed worden aan de twee Broeders. (Oud-)leerkrachten, (oud-)medewerkers van de keuken, de vissers- en de wandelclub... allen werden uitgenodigd om de Broeders wat extra te herdenken.

De kerk zat vol. Ondanks de vakantie kon een klein koortje van leerkrachten, personeel en zangers die de Broeders genegen waren samengesteld worden. En er kon op geen betere wijze eer betoond worden aan deze twee levens dan door de getuigenissen door twee personen die Broeder Albert en Broeder Jean zeer nabij waren, die bijna dagelijks met hen werkten en hen zo veel beter kenden dan enig confrater kan zeggen.

De heer Willy Vertessen bracht Broeder Albert weer tot leven, de heer Yves Theyskens deed vermoeden dat op hetzelfde moment Broeder Jean in de keuken stond om samen met Izi de pistolets te smeren voor de koffietafel na de viering.

We laten hen aan het woord.

Godelief Ginneberge

Broeder Albert,
Albert, den broeder.

Een mensenleven geleden stapte Willem af in het station te Rotselaar. Destijds stopte de trein nog aan de Danonefabriek.

Te voet wandelde hij het domein op met een klein bruin koffertje in de hand. Dit koffertje stond korte tijd geleden nog in de kelder van het internaatsgebouw.

Albert was gevraagd om een beperkte periode de werking van het klooster te Rotselaar te ondersteunen. Deze korte periode bleek achteraf niet zo kort te zijn. Zijn werk evolueerde doorheen de jaren en bestond uit een waaier van activiteiten.

Wanneer hij zijn groene overal droeg was hij bezig met de onderhoud van terrein en gebouwen. Geen afvoerbuis of stroomdraad kon zich voor hem verstoppen. Misschien mogen wij het huidige veelvuldig uitvallen van de verwarmingsinstallaties zien als een eerbetoon aan het werk van de broeder. Heel trots kon hij vertellen over zijn zelfstudie elektriciteit en zijn verwezenlijkingen in het witte paviljoen en het internaatsgebouw. Zijn eigenschappen als Nederlander kwamen goed van pas als hij moest optornen tegen betweterige architecten.

Wanneer hij een schort aandeed was hij bezig met keukenwerk. De afwasmachine was hem niet vreemd. Jarenlang vertoefde hij in de kelders als ondersteuner van het keukenteam. Vermoedelijk is deze kapel te klein om de patatten te bergen die door zijn handen gingen. Wanneer de broeder zijn zwarte vest aandeed was hij de koster van zijn kapel. Hier bewaakte hij conservatiever dan de kerk zelf het verloop van de eucharistie. Toen de kapel de laatste jaren ook andere functies kreeg te vervullen moest de broeder even wegstijgen.

Maar naast het vele werk was de broeder vooral met mensen bezig. Gedragen door zijn sterk geloof betekende hij veel voor mensen in zijn omgeving. Vooral het personeel kende hem als een plagerende grapjas die ook wel plagerijen te verduren kreeg. Zijn schuddende buik was steeds een teken dat de grap was aangekomen.

Veel mensen op het domein maar ook in de parochie vonden steun bij hem.

Zijn hart is steeds uitgegaan naar ‘de jongens’. Geen enkele inspanning was voor hem teveel als het ten gunste was van ‘de jongens’. Ook als eerst de school en nadien het internaat gemengd werden bleef hij de term ‘de jongens’ gebruiken. Vooral de jongeren die tijdens het opgroeien moeilijke hindernissen op hun weg ondervonden kregen van Albert extra aandacht. Graag nam hij deze extra opvoedende taak op.

Tot de laatste ogenblikken bleef hij zijn kamer betrekken tussen de jongeren. Ook het advies om tijdens de weekends niet alleen op het domein te blijven werd categoriek weggewuifd. Zijn hart was op het domein dus wilde hij ook daar blijven. Dankzij de ondersteuning van Izi bleef dit mogelijk.

Denkelijk zal hij nu met een enorme sleutelbos Sint Pieter bijstaan aan de hemelpoort.

Willy Vertessen

Afscheid nemen van Broeder Jean

Men zegt wel eens: “Afscheid nemen, het hoort bij het leven”.

Maar toch, als het gaat om Broeder Jean of Albert dan doet ons dat toch wel iets meer dan even stilstaan, meer dan enkel een traan wegpinken.

Laat me beginnen met de woorden van Johannes “Ik ben niet waardig de riem van zijn sandalen los te maken”.

Met deze gedachte in het achterhoofd vraag ik me af: “Wie ben ik om over Broeder Jean te getuigen?”.

Ieder van jullie hier aanwezig heeft zijn Broeder Jean gekend. Want jawel, Broeder Jean was een veelzijdige maar vooral een zeer geliefde vriend van elkeen.

Of je nu Beta of Lydia heet of je naam Maarten of Mohammed is, of je Jos de overste, Jos de voorzitter of Jos de leerkracht wiskunde bent voor Broeder Jean deed het er niet toe. Hij geloofde in de goedheid die schuilging in elke persoon.

Broeder Jean was een man van de wereld, een man van het volk. Hij droeg een warm hart toe aan elke bezoeker van het domein.

Broeder Jean had begrepen dat liefde niet iets is dat je kan overlaten aan de regeltjes van een sociale instelling of een geloofsgemeenschap. Liefde is iets dat je zelf voelbaar moet maken.

En dat heeft broeder Jean dag en vooral ’s nachts gedaan in Rotselaar. Ver van alle schijnwerpers, in de catacomben van het Montfortcollege.

Met de talenten hem gegeven deed hij niet gewoon zijn job maar maakte hij het verschil.

- Als iemand na de service nog langskwam, een gestrafte leerling, een pater die nog een hongertje had, een collega die wat langer diende te blijven, ze konden allemaal op broeder Jean rekenen voor een koek, een boterham of een warme hap.

- Of het nu was voor het jaarlijks diner van de vissersclub, de Lacsoons of voor één of andere festijn van de school of het internaat samen met zijn goede vriend Izi zorgden zij ervoor dat alles in goed banen geleid werd. En als het feestgedruis achter de rug was, de vergaderingen in de late uurtjes afgelopen waren of de Montfortbedevaarten hun voorstelling eindigde, dan was er steevast nog Broeder Jean. Hij zorgde dat de vaat gedaan werd en alles weer op zijn plaats stond.

- Ik denk dat het uitzonderingen zijn die niet bij Broeder Jean een kop koffie, thee of chocomelk gedronken hebben. Wenste je niets te zeggen geen probleem, wou je je verhaal eens doen ook o.k. maar van één ding mocht je zeker zijn: bij Broeder Jean kon je in vertrouwen je verhaal kwijt.

Broeder Jean was de steun en toeverlaat voor velen in het bijzonder voor Albert.

- Broeder Jean was loyaal naar zijn gemeenschap. Hij bracht elke dag trouw een bezoekje aan zijn confrater in het rusthuis.

- Studenten die gewoon met hun vuil linnengoed terug uit weekend kwamen, een leerling die een accidentje had Broeder Jean loste het probleem wel op.

- En hoe vaak heeft hij geen leerlingen opgevangen die door hun ouders op zondag veel te vroeg afgezet werden.

- Ik zie Broeder Jean nog zitten achter zijn toog in de refter; ijverig bijles Frans aan het geven.

Hongerigen spijzen, de dorstigen laven, de naakten kleden, zieken bezoeken, raad geven, troosten, onderrichten; allemaal werken van barmhartigheid die Broeder Jean vervulde. En hij deed dit met veel geduld zelfs voor personen die minder makkelijk waren.

En broeder Jean heeft niet gewacht op de encycliek Laudate Si van Paus Franciscus om ook zorg te dragen voor de schepping. En daar bedoel ik niet alleen mee dat hij in zijn beginjaren de fiets als alternatief vervoermiddel had, dat hij hele zaterdagdagen doorbracht op de zitmaaier of dat hij een grote liefde had voor de dieren vooral de hond en zijn vissen.

Neen, hij had respect voor natuur en het materiaal, droeg er zorg voor en onderhield het. Samen met zijn spitsbroeder Albert hadden ze een recupelpunt avant la lettre en zo deden ze vaak technisch herstellingen waardoor weggooiën voorkomen werd. Die soberheid sierde hen.

Het energie- en waterverbruik hield hij nauwgezet bij. Elke anomalie zou meteen aangepakt worden want verspilling stond niet in zijn woordenschat.

Broeder Jean deed met andere woorden. dus alles, de was, de plas, de strijk, het technisch onderhoud, ...al de jobjes waar niet iedereen stond voor te springen en toch

klagen deed Jeanke niet. Zelden sprak hij over zijn fysieke ongemakken.

Integendeel hij was een vrolijk man die kon genieten van een gezellig samenzijn en een lekker etentje. Graag haalde hij ook met een uitgestreken gezicht grapjes uit. Nadien fonkelde zijn oogjes ongelooflijk.

Als ik Broeder Jean op 8 mei 11 ging bezoeken in zijn vertrouwde keuken waar hij op zondag naar de radio luisterde, zei hij: “Ik heb een mooi leven gehad, Yves.” Hij, de man die het niet altijd gemakkelijk heeft gehad, wiens taken niet meteen te benijden waren en die niet altijd de waardering kreeg die hij verdiende, hij zei dat hij een mooi leven heeft gehad.

Is dat geen paradox? Neen, dit was voor mij het bewijs dat Broeder Jean die nochtans niet hield van erediensden, ritussen of cultussen echt een voorbeeld van gelovige was.

Had de man met de ringpaternoster in zijn broekzak misschien begrepen dat zijn leven rijker geworden was omdat hij zich had laten raken door de mens in nood? Was hij misschien dankbaar omdat hij hen die gebukt gingen onder zorgen heeft kunnen verder helpen?

Hoe heerlijk zijn zijn werken ook al heb ik er slechts een vonkje van gezien.

Laat me tot slot de hoop en het vertrouwen dat hij nu thuis is gekomen bij de Heer, zijn overleden familie en vrienden maar vooral bij zijn confrater Broeder Albert en Yvonne die hij gedurende zijn laatste levensjaar erg gemist heeft.

Yves Theyskens

“Broeder Albert, de commandant, was streng en toch zeer aangenaam in de omgang. Hij stond altijd klaar voor een babbel.”

“Een zachte, goede man.”

“Ik onthou vooral hoe de stille aanwezigheid van de broeder nooit écht stil was.”

“Je was zo een beetje het hart van de school.... De school zal kil zijn zonder jou.”

“Zijn devotie voor Maria en God was heel groot, de kapel was ‘zijn’ domein, elke viering was liturgisch in orde omdat de broeder over alles waakte en voor alles zorgde.”

“Dikwijls de reddende engel.”

“Je vaste plaats in de refter of op de bank voor het internaat zijn nu vooral een teken van een gemis. Je was zo vergroeid met de school dat we dachten dat je daar altijd wel ergens te vinden zou zijn. En misschien is dat nu ook nog wel zo, anders dan vroeger, maar toch...”

“De broeder beschikte over de sleutels van alle deuren in het MCR, maar hij had zeker ook een looper om binnen te geraken in vele harten.”

De laatste keer de broeders samen gevierd,

Broeder Jean 75 jaar

na de Algemene Vergadering van 6 maart 2020.

Broeder Albert 85 jaar

“Broeder Jean, een altijd vriendelijke en warme persoon. Altijd met de glimlach om de mond en vrolijk tintelende ogen.”

“Eén met het Montfortcollege.”

“Steeds vriendelijk, lachend, eenvoudig, en zorgend voor anderen.”

“En af en toe was hij een echte schelm.”

“Je was er altijd, voor wie dan ook. Het gemis zal groot zijn.”

“Hart op slot als het over zichzelf ging, hart wagenwijd open voor ieder ander.”

“Jean, klein van gestalte maar groot in zijn dienstbaarheid voor iedereen.”

“Met de vele talenten die hij had, stond hij steeds voor iedereen klaar, maar vooral voor de zwaksten. En dat alles met een glimlach en een grap tussendoor. Een ware montfortaan.”

“Those we loved don't go away, they walk beside us every day, unseen, unheard, but always near, still loved, still missed, still very dear.”

Afscheid van Math Thijssen

Op 30 oktober 2021 is in de palliatieve dienst van het ziekenhuis Zuid-Oost-Limburg in Genk onze confrater Math Thijssen overleden. Math had de gezegende leeftijd van 90 bereikt. De afscheidsviering vond plaats op vrijdag 5 november in Math ‘zijn kerk’, de H.-Hartkerk te Winterslag. Daarna werd Math, geheel

volgens zijn wens, begraven op het Montfortaanse kerkhof in Schimmert te Nederland.

Tijdens de afscheidsviering sprak overste Jos Van den Bergh de volgende preek uit.

We kennen het verhaal van de verloren zoon, één van de mooiste verhalen die Jezus verteld heeft, om duidelijk te maken waarop accenten gelegd moeten worden om ons leven, onze relaties beter te maken, om samen gelukkiger te worden. Jezus vertelde zulke verhalen om duidelijk te maken waar het eigenlijk over gaat tussen mensen, en tussen God en de mensen.

En Math zei: De mensen kennen dit verhaal, maar op het einde van mijn leven wil ik dit verhaal niet: ‘de verloren zoon’ noemen. Want dat is toch niet het hoofaccent dat Lucas wil duidelijk maken.

Jezus vertelt dit verhaal niet aan kinderen, of niet aan kinderen alleen. Hij vertelt dit verhaal aan schriftkenners

en farizeeën, geleerde mensen dus. Met een bedoeling. En wanneer we die bedoeling zoeken, komen we uit bij het tweede deel van het verhaal, dat als titel zou moeten krijgen en ook krijgt ‘de goede vader’.

Hier wil ik even wijzen op hoe Rembrand van Rijn, kunstenaar uit Amsterdam, dit moment van terugkeer van de zoon schilderde, een goede 500 jaar geleden: het werd een ‘portret’ van de goede Vader. Bij nader inzien wordt duidelijk dat er een verschil is tussen de twee handen van de grote figuur, die de handen op de rug legt van de teruggekeerde zoon. Als om te zeggen: “kom in mijn armen, jongen”. Als je van nabij kijkt zie je één fijne en één zwaardere hand, we zouden kunnen zeggen: een mannelijke en een vrouwelijke hand, als om duidelijk te maken: zo is God, een samengaan van zachtheid en duidelijkheid, van medelijden en kracht, van uitnodiging en aansporing, van scheppen en vrij laten.

En Math zei er bij: wil je wel eerst aan de mensen van de parochie om vergeving vragen, want ik heb het niet altijd goed gedaan, niet goed genoeg. En daar heb ik spijt van. Dat moet eerst komen, zoals in het verhaal.

En dan: bedank dan de mensen om de vriendschap, om de samenwerking, maar ook omdat ze mij aanspoorden om een goede pastoor, een goede herder te zijn.

Maar vertel ze vooral hoe ik God zie. Ik zie God als de goede vader die met zijn armen open klaar staat... wat er ook gebeurd is. Want in zijn goedheid gaat de vader in op de bekering, op de omkering, op de zoon die na zijn ervaringen terugkeert naar de bron van de liefde die hij thuis heeft leren kennen.

En ik sta nu voor die stap, zei hij, een stap die definitief wordt... dat onze Lieve Heer mij nu maar vlug komt halen! Ik ben er klaar voor. Nu moet ik ernstig nemen wat ik altijd geloofd heb van de stichter van onze congregatie, Grignon de Montfort, die mij leerde: God staat altijd op ons te wachten, met een uitnodiging: kom mee en doe mee, leer de mensen om te geloven dat ik Goed ben, en kies de weg die ik gekozen heb, om zo goed als God te worden, om God uit te stralen voor de mensen. En dit heeft pastoor Thijssen nagestreefd, dat heeft Mathieu laten zien, dat wilde Math vandaag hier laten horen.

Daarover moest het hier vandaag dus gaan: Math wilde een laatste steentje bijdragen aan het leven in deze Heilig-Hartkerk, een laatste steentje bijdragen voor een hartelijke kerk die begrip heeft voor mensen, waar iedereen altijd weer opnieuw welkom is. Hij heeft zelf gedaan wat hij kon, hij heeft de rijkdom uitgedeeld die hij ontvangen had, hij is de zoon geweest en ook de vader, en schalks zei hij er bij: soms ook wel eens de oudste zoon die niet mee op de foto staat, die jaloers was op zijn jongere broer en die de liefde van zijn vader niet echt begreep, en niet verdroeg.

Laat ons vandaag dan ook van harte mee zeggen met de apostel Johannes: laat ons elkaar liefhebben... met deze bedoeling: zo laten we elkaar God zien, als een goede vader die met open armen staat te wachten, tot wij komen. Amen.

Montfortanen in België vandaag

Ik word wakker geschud uit mijn corona-slaap bij het opnieuw lezen van enkele woorden van Etty Hillesum: “Ik zou lang willen leven, om het later alles nog eens te kunnen uitleggen en als me dat niet gegund is, welnu, dan zal een ander het doen en dan zal een ander mijn leven verder leven, daar waar het mijne is afgebroken en daarom moet ik zo goed en zo volledig en zo overtuigd mogelijk leven tot de laatste ademtocht, zodat diegene die na mij komt, niet helemaal opnieuw hoeft te beginnen en het niet meer zo moeilijk heeft. Is dat ook iets doen voor het nageslacht?” (vrijdagavond 3 juli 1942, uit *Het verstoorde leven, dagboek van Etty Hillesum, 1941-1943*, blz. 109).

Het wordt een hele onderneming, maar wie weet is het belangrijk voor het nageslacht. Het is een gewaagde onderneming: schrijven over een realiteit die er bijna niet meer is. Elke montfortaan die aan dit waagstuk zou beginnen, legt hierbij wellicht andere accenten. Mijn bedoeling is om een kleine bijdrage te leveren aan onze toekomst vandaag. Dat betekent dan dat we in onze realiteit gaan staan zoals ze vandaag is, dat we niet vergeten wat er geweest is en dat we proberen aan te geven wat we allemaal hebben moeten afgeven in de loop van de laatste jaren. Maar ook wat dit afgeven voor ons nu nog, en positief, kan betekenen wanneer we trachten in verandering te gaan staan, en waar we dan naar uitkijken, met hoop, ondanks alle moeite die er in elk van ons leeft.

We gaan niet echt in detail treden wat onze geschiedenis betreft, want dit verzamelen is bedoeld om een beetje een indruk te geven van wat er allemaal door montfortanen op gang is gebracht, en vooral: zoveel initiatieven die stilgevallen zijn, plaatsen die niet meer door ons bevolkt worden, initiatieven waar wij niet meer bij betrokken zijn.

Wat geweest is

We hebben het gevierd vorig jaar, onder andere met de uitgave van het boek *Montfort en de montfortaanse beweging in België (1020-2020)*, geschreven onder leiding van Mathijs Lamberigts en met medewerking van professor Leo Kenis en anderen. Opnieuw sloten we ons aan bij de universiteit van Leuven. Want een goede 100 jaar geleden werden de montfortanen vanuit Nederland naar Leuven geroepen door de Kerk in België. Daar was reden voor. Er was een sterke beweging op gang gekomen onder studenten, priesters en professoren waarin de hernieuwing van de doopbeloften en de toewijding aan Jezus door Maria centraal stonden. Zoals zo vaak in onze geschiedenis was Montfort de montfortanen voorafgegaan, juist in zijn geschriften die uitgegeven werden.

Van daaruit zijn onze kloostergebouwen aan de Diestsevest in Leuven aangekocht, verbouwd en deels nieuw gebouwd. Daar is het Mariaal Centrum ontstaan, dat nu nog steeds in een huis aan de Diestsevest de werking verderzet met het organiseren van bedevaarten en het uitgeven van 2 tijdschriften in de 2 landstalen. Daar zijn

vanaf het ontstaan van het Mariaal Centrum vrouwen geroepen geweest om mee te werken en hun leven lang vrijwillig te wijden aan dit werk. Altijd is dit werk tot nu toe gedragen door een montfortaan als directeur, en daar zal allicht verandering in komen.

Vanuit Leuven ook is de school in Rotselaar tot stand gekomen, als kweekschool voor roepingen of kleinseminarie, nu Montfortcollege genoemd. Er waren immers jonge mannen nodig die zich zouden engageren om montfortaanse religieus te worden, want er was werk aan de winkel. De naam Montfort is daar in Rotselaar gebleven als verwijzing naar de vele confraters die er hun religieus engagement als leraar en begeleider hebben gegeven.

Daarna is een proces op gang gebracht in Limburg: de beweging van een rondgang met het beeld met Onze Lieve Vrouw van Banneux, de maagd der armen, die rondgedragen werd in elke parochie van de Limburgse kerkprovincie. Op het einde werd dit beeld ondergebracht in een nieuw klooster aan de Mosselerlaan in Genk. In verschillende parochies in Genk, Winterslag en As werden nadien gedurende vele jaren montfortanen aangesteld, verschillende wijken met allochtonen werden door hen extra bediend.

De band met Banneux werd later terug aangehaald door het oprichten van een retraitehuis en bezinningscentrum, een realisatie van de drie congregaties samen die gesticht zijn in het spoor van Montfort. Naast paters montfortanen waren hierbij immers ook zusters van de Wijsheid en broeders van Sint-Gabriël betrokken. Maar

enkele tientallen jaren geleden hebben we deze concrete samenwerking moeten beëindigen wegens tekort aan financiës, maar vooral wegens een tekort aan werkrachten die jeugdig genoeg waren om dit werk te dragen.

Ondertussen zijn vanaf het begin jonge mannen komen opdagen die montfortaanse missionaris wilden worden. Ze volgden eerst het noviciaat in D’Hoppe, later in Kontich-Kazerne, en gingen in Oirschot (NL) verder studeren. De meerderheid van deze jonge mannen die uit Vlaanderen kwamen zijn achteraf – wanneer ze niet in de school in Rotselaar aangesteld werden - terug te vinden in het bisdom Isangi in Congo, het missiegebied dat door de Belgische montfortanen van de paters van Scheut was overgenomen. Ze gingen daar als missionaris naartoe om onze boodschap te beleven en uit te dragen op die plaats aan de Congostroom. Sommigen onder ons die nu in Genk, Kessel-Lo en D’Hoppe wonen, kunnen er nog steeds over verhalen omdat dit engagement hun leven blijft kleur geven. Sommigen zijn ook in Malawi gaan werken, en zoals we al zegden, een aantal is niet ‘in de missies’ terecht gekomen, omdat de gehoorzaamheid hen vroeg om in Rotselaar te blijven en les te geven. We geven hier graag bij aan dat bij deze montfortaanse werken ook altijd de zo noodzakelijke broeders betrokken waren die door de praktische organisatie de missie in brede zin mogelijk maakten. Om het een beetje volledig te maken, moeten we zeker ook spreken over de beweging van de zogenaamde ‘missies’ in de parochies, na het tweede Vaticaanse

concilie, later ook ‘geloofsdagen’ genoemd. Het was een groep paters en zusters van verschillende congregaties, waaronder enkele montfortanen, die rondtrok door Vlaanderen, van de ene parochie naar de andere.

Tussendoor kwamen ze samen om bij te studeren en nog beter doordrongen te geraken van de vernieuwde Vaticaanse boodschap. Er zijn montfortanen trekkers geweest van deze missionerende groep in Vlaanderen en uiteindelijk zijn ze er blijven in meedraaien, tot ze opgeheven werd bij gebrek aan nog voldoende interesse vanuit de parochies.

Enkelen onder ons hebben vooral les gegeven, anderen zijn meer de psychosociale toer op gegaan, weer anderen bleven rondtrekkende predikanten of werden ziekenhuispastor. En nu kan het nog zijn dat enkelen zich omdraaien in hun graf, omdat zij niet extra en specifiek genoemd werden in hun verleden activiteiten...

Wat er vandaag nog is

Maar belangrijk op dit moment van mijn verhaal is het volgende: we hebben enkele jaren geleden vastgesteld dat ons aantal onder de 20 daalde, dat de meeste van ons op verdiend pensioen zijn, dat er wel nog gewerkt wordt in parochies en kapellen hier en daar, maar dat onze montfortaanse activiteiten uitgedoofd zijn.

Alleen is er nog specifiek montfortaanse actie waar te nemen in het Mariaal Centrum.

Daar naar kijkend hebben we in een algemene vergadering een paar jaar geleden samen besloten dat we onze krachten zouden proberen te verzamelen in die

richting die een sterke montfortaanse stempel draagt. Dat wil niet zeggen dat wij als paters het Mariaal Centrum moeten overnemen en besturen. Daar zijn enkele degelijke jonge mensen voor aangeworven. Maar we hebben gekozen om ons te richten om het mariaal apostolaat in Vlaanderen en Wallonië verder kleur te geven, zeker ook in samenwerking met het Mariaal Centrum.

Sinds enkele jaren is in onze congregatie een beweging van internationalisering ontstaan, in functie van onze missie: evangeliseren, door Maria bekend te maken, om Jezus te vinden, en we doen dit samen met andere jonge missionarissen in internationale gemeenschappen en dat zal zeker en telkens opnieuw van ons vragen om beschikbaar te blijven, voor samenwerking met anderen en ook voor verandering en vernieuwing.

Want alles wat opgebouwd werd door Nederlandse montfortanen in dit land en meer en meer ook door Vlaamse confraters, is geconstrueerd op basis van hoe het volk toen geloofde en hoe de Kerk sterk aanwezig was op alle vlakken. De secularisatie heeft daar grote verandering in gebracht. Mensen kiezen niet meer voor oude praktijken, of misschien beter: mensen kiezen nu, of laten zich gaan op de strofen van: “we hebben aan die kerk geen behoefte meer”. “Laat ze maar eens goed uitwaaien”, zeggen anderen, “het is een kans om de echte waarde en bedoeling van kerk-zijn terug kleur te geven.”

En wat zeggen wij? We geven niet graag op. We blijven geloven dat er nog kansen zijn om vernieuwing van het

geloofsleven op gang te brengen. En wat ons zeker geholpen heeft: de congregatie is over internationalisering beginnen omdat er overal, méér in het Noorden dan in het Zuiden, méér in het Westen dan in het Oosten, nood ontstaan is. En een gewaagd voorstel kwam tot leven: jonge mannen uit het Zuiden en het Oosten zouden naar groepen in het Noorden gezonden worden om daar missionaris te worden. Het is nu overal gaande. Rondom ons, in Duitsland, zijn 5 Indiërs aan het werk als groep jonge montfortanen. De oudere Duitse confraters kijken vooral toe, en sommigen van hen supporteren. In Nederland wordt duidelijk dat de twee Indonesiërs die er nu werkzaam zijn gerust nog een derde kracht kunnen gebruiken om een nieuw montfortaans project mogelijk te maken binnen de Nederlandse kerk. Bij ons was – op het moment dat deze beweging in de congregatie los kwam – een jonge Indiër aan 't doctoreren. Nepo maakte ons wakker. Hij wekte onze jeugd en sprak ons enthousiasme aan. Prompt zijn we meegegaan en hebben we het aanbod aanvaard: er zijn na hem twee Congolezen gekomen als nieuwe missionarissen: Ghislain en Aimé. We verwachten een derde jonge confrater uit Congo op het einde van dit jaar.

Wat is dan onze aanwezigheid in België als montfortanen, heel concreet:?

- In D'Hoppe verzorgt Jan een park met Lourdesgrot en kruisweg en een kapel met Nederlandstalige weekenddienst in een Franstalige omgeving, en in de

buurt woont ook een andere Jan die vooral is rondgetrokken als predikant.

- In Genk wonen drie oud-missionarissen en zij bewaken samen de Mariakapel waar enkele mensen dagelijks en zeker wekelijks deelnemen aan de eucharistie.
- In Kessel-Lo zijn we geen eigenaar meer, we hebben wel 15 jaar erfpacht gekregen van de zuster-gemeenschap die er vroeger woonde en werkte in de school daar tegenover en in de parochie. Met zes wonen ze er samen, drie oudere mannen en drie jonge missionarissen. Ze roepen elkaar op. Ze schaven aan elkaar. Het is niet gemakkelijk om elkaar te vinden in het samenleven. Maar de hoofdtoon voor deze groep is dit: van hieruit zou een nieuwe impuls kunnen ontstaan voor onze montfortaanse aanwezigheid in België, maar dan zal er eerst nog veel water naar de zee moeten gaan.

Wat er kan komen

Onze jonge mannen zijn gekomen vanuit het Zuiden en het Oosten, als nieuwe missionarissen. Om wat te doen? Dat is nu de grote vraag waarom al deze pagina's geschreven werden. Juist om die vraag écht te kunnen stellen. Om er kritisch naar te kijken ook. Zelfs om er als lezer ook niet zomaar aan voor bij te gaan en je bijdrage te leveren als dit in je zit, door reacties te laten horen, door eventueel je medewerking aan te bieden omdat het je interesseert.

We spreken wel al een hele tijd, al lang vooraleer er aan verhuizen gedacht werd, over de nood aan een project, begrepen als: een invulling voor de ‘missie à la Montfort’. Sommigen onder ons zijn er telkens opnieuw over begonnen. Er zijn bladzijden over geschreven. Maar het is nog niet concreet duidelijk geworden, het is zeker nog niet echt op gang gekomen. Geduld is een mooie deugd.

Sommigen hebben het helemaal klaar en helder in hun hoofd zitten, maar toch komt hun verhaal niet concreet haalbaar over bij diegenen die het zullen moeten waarmaken.

Het woord ‘project’ is misschien ook niet de beste verwoording van wat we zoeken. Er zijn zeker ook misverstanden – met hoe weinigen we ook zijn – die te maken hebben met een verschil in cultuur, een verschil in religieuze taal, een verschil in hoe we over God denken en spreken.

Om het heel duidelijk te maken: het is een moeizame weg om tot de eenvoudige vragen te komen, om dan die vragen eenvoudig in te vullen, en van daaruit te starten met concrete en haalbare initiatieven, zonder al te groots te denken: mensen uitnodigen, ingaan op wat zij vragen, voorstellen doen voor verdere samenwerking. Met andere woorden: stilaan, door in te gaan op vraag en aanbod van mensen die zoeken, die voorstellen doen, die organiseren, dan op een weg komen die leidt naar samenwerking, naar betere kennis van Montfort, en van daaruit betere kennis van de weg die Montfort voorstelt als dé weg: aan de hand van Maria tot bij Jezus komen.

Het vraagt zeker studie samen, maar dat is niet het eerste. Het zal pas echte studie zijn als er ook echte vragen zijn, vanuit de ervaring, vanuit de ervaring ook dat mensen vandaag niet zomaar de religieuze taal van 350 jaar geleden binnen laten, en zeker ook vanuit de ervaring dat onze toehoorders en medewerkers maar ook wij als kloosterlingen zelf door secularisatie zijn getekend, of dit minstens zijn tegengekomen, en wellicht zelf veel in vraag hebben gesteld of moeten stellen.

Maar dit geheel zou ik geen project noemen. Er wordt hier niet veel geprojecteerd, omdat het best allemaal als een nieuwe situatie zou binnen komen, als nederig opnieuw beginnen, als eerste stappen zetten, liefst in een richting die samen gekozen en ondersteund wordt en zo realistisch iets opbouwen. Dan kan het nieuwe evangelisatie zijn, als echte vernieuwing en als bijdrage tot echte vernieuwing van onze godsdienst. Dan krijgt zelfs de secularisatie een zinnig aspect: er is afgebroken wat gewoonte-christendom was, er is ruimte gekomen voor kritiek op foute, verborgen en verkeerde gewoonten die toegedekt werden met de machtige mantel van het 'gelijk', er is doorgedacht op wat een echte keuze inhoudt, er wordt meer waarde gehecht aan de consequenties van deze keuze. Vrijheid krijgt daardoor een heel andere kleur. Je kiest om al dan niet te geloven en daar werk van te maken.

Hiermee zijn we nu begonnen, sinds enkele weken, met de vraag te stellen: wat wordt hier en nu, vandaag, onze inhoud voor 'missie à la Montfort'?

Twee voorbeelden.

Eén van de jonge missionarissen wordt geconfronteerd met de vraag om een uur bezig te zijn rond Maria met de vormelingen van de parochie waar hij stage loopt. We trachten er niet in te trappen om meteen het antwoord te kennen en voorstellen tevoorschijn te toveren. We stellen ons wel vragen: wie zijn die jongeren vandaag, wat hebben ze tot nog toe aan catechese gehad? Verstaan ze nog de religieuze termen die voor ons zo vanzelfsprekend zijn? Wat kunnen wij daar bij leggen om iets duidelijk te maken over de persoon van Maria in de heilsgeschiedenis, zonder grote woorden, met overtuiging, en – als het even kan – met technische middelen die de ontvankelijkheid voor wat we te brengen hebben kan vergroten. Moeilijke opgave om hier goed op in te gaan.

Een ander is werkzaam in een andere parochie, en zou graag iets aanbieden waarbij ook de oude confraters nog een functie kunnen hebben. Hij zou graag realiseren dat mensen zien dat hij zelf niet alléén staat, dat er een groep achter hem staat, dat montfortanen samen een zekere betekenis dragen. Moeilijke opdracht, maar we staan er bij stil.

Het is grote armoede waar we in staan. Zelf worden we in vraag gesteld in onze eigen beleving. Jonge mannen komen naar hier om te missionneren en worden in vraag gesteld door de gesecculariseerde omgeving. Wat bij hen thuis vanzelfsprekend kan, en succesvol blijkt, zal het hier vandaag niet halen. De armoede die ik bedoel is de

grote innerlijke worsteling van behoefte om zich te engageren, de moeilijkheden die de nieuwe taal en cultuur met zich meebrengt, maar ook de verschillen in kijken naar zichzelf, naar de boodschap, naar wat er haalbaar kan zijn. Maar stap na stap gaan we samen verder.
Wordt vervolgd.

Jos Van den Bergh

Onze overledenen

† Op 25 juni 2021 overleed pater Jean Jagu, in Cholet (Frankrijk). Hij was 86 jaar, waarvan 64 in de congregatie.

† Op 9 augustus 2021 werd pater Olivier Maire om het leven gebracht, in Saint-Laurent-sur-Sèvre (Frankrijk). Hij was amper 61 jaar waarvan 35 in de congregatie.

† Op 16 augustus 2021 overleed pater Hubertus Victor Reijnaerts, in Amby, Maastricht (Nederland). Hij was 97 jaar waarvan 74 in de congregatie.

† Op 21 augustus 2021 overleed pater Tarcisio Riva, in Bergamo (Italië). Hij was 91 jaar waarvan 69 in de congregatie.

† Op 24 september 2021 overleed broeder Petrus (Piet) Van Hoof, in Bandung (Indonesië). Hij was 74 jaar waarvan 56 in de congregatie.

† Op 13 oktober 2021 overleed pater Claude Boichut, in Saint-Laurent-sur-Sèvre (Frankrijk). Hij was 84 jaar waarvan 64 in de congregatie.

† Op 30 oktober 2021 overleed pater Mathieu (Math) Thijssen, in Genk.

Hij was 90 jaar waarvan 70 in de congregatie.

† Op 5 november 2021 overleed pater Gerard (Ger) Op 't Veld, in Schimmert (Nederland).

Hij was 98 jaar waarvan 78 in de congregatie.

† Op 20 november 2021 overleed pater Robert Douglas, in Romsey (Engeland).

Hij was 81 jaar waarvan 62 in de congregatie.

† Op 22 november 2021 overleed pater Héctor Gerardo Parrado Guévara, in Bogotá (Colombië).

Hij was 86 jaar waarvan 67 in de congregatie.

† Op 30 november 2021 overleed pater Ariel Enrico Aquino, in Manila (Filippijnen).

Hij was amper 61 jaar waarvan 33 in de congregatie.

† Op 19 december 2021 overleed pater Michael J. Karrottuthazath, in Mysore (India).

Hij was 74 jaar waarvan 46 in de congregatie.

† Op 22 december 2021 overleed pater Jean. Morinay, in Saint-Laurent-sur-Sèvre (Frankrijk).

Hij was 90 jaar waarvan 71 in de congregatie.

† Op 6 januari 2022 overleed pater Anthime Caron, in Lisbourg (Frankrijk).

Hij was 90 jaar waarvan 71 in de congregatie.

† Op 19 januari 2022 overleed pater Hubert (Hub) Kleijkers, in Valkenburg a/d Geul (Nederland).

Hij was 86 jaar waarvan 66 in de congregatie.

† Op 21 januari 2022 overleed pater Noël Collaud, in La Hilière – Thouaré sur Loire (Frankrijk).

Hij was 87 jaar waarvan 64 in de congregatie.

† Op 25 februari 2022 overleed Mgr Gérard-Joseph Deschamps, in Laval (Canada).

Hij was 92 jaar waarvan 73 in de congregatie.

† Op 6 maart 2022 overleed pater Gilberto Magni, in Bari (Italië).

Hij was 75 jaar waarvan 58 in de congregatie.

† Op 17 maart 2022 overleed pater John Mary Ahimbisibwe, in Mbarara (Oeganda).

Hij was amper 61 jaar waarvan 25 in de congregatie.

† Op 28 maart 2022 overleed pater José Vicente (Nacho) Beltrán Cruz, in Bogotá (Colombië).

Hij was 93 jaar waarvan 70 in de congregatie.

† Op 13 april 2022 overleed pater Pierre Bonhommeau, in Cholet (Frankrijk).

Hij was 84 jaar waarvan 63 in de congregatie.

† Op 18 april 2022 overleed broeder Maurice Dupé, in Saint-Laurent-sur-Sèvre (Frankrijk).

Hij was 93 jaar waarvan 63 in de congregatie.

† Op 19 april 2022 overleed pater Lucien Rijaniaina, in Antananarivo (Madagascar).

Hij was amper 35 jaar waarvan 5 in de congregatie.

Pasen

Je wist dat dit het eind was, toch,
van je nog jonge leven:
één avond met je soulmates nog
dat werd je toegegeven....
Je at met hen, en dronk en sprak
met je vertrouwelingen,
één van hen zette jou in 't zak,
voor een greep zilverlingen...
Je deed niet mee aan nijd of haat,
aan fakenews, of racisme,
en dus, beschuldigd van verraad,
oproer en populisme,
werd je brutaal gearresteerd,
zonder proces veroordeeld,
het volk werd gemanipuleerd
en maakte jou tot voorbeeld,
tot zondebok van heel het land,
van rechtse extremisten:
Je werd beschimpt, bespot, verbrand
door valse journalisten.
Je beste maat bleek plotseling
nergens nog te bekennen:
van heel je trouwe vriendenkring
wou niemand je nog kennen.

Voor d' ogen van je ma, tot slot,
bracht men jou om het leven
en stervend zelfs, vroeg je je God
je vijand te vergeven.

Maar wat jij zei en wat jij deed
en wat je hebt gegeven
is bij elkaar op de planeet
voor eeuwig blijven leven.

Peter Devlieger
16 en 17 april, Druivelaarkalender

*
**

Afbeelding op kaft:
Beeld van de heilige Montfort in de voortuin van de
nieuwe woonst van de Leuvense communiteit,
Jozef Pierrestraat 39, 3010 Kessel-Lo